

§ 12 Miljøgodkendelse

januar 2015

§ 12 miljøgodkendelse af

Malkekvægsbesætning på
Højsholmvej 5, 5591 Gelsted
Dato for gyldighed: 8. januar 2015

Middelfart
KOMMUNE

Datablad

§ 12 miljøgodkendelse af malkekvægsbesætning på Højsholmvej 5, 5591 Gelsted

Dato for godkendelse: 8. januar 2015

CVR-nr./P-nr.: 35615938 / 1019115735

CHR-nr.: 19887

Ejendomsnr.: 4100003310

Matr.nr.: 7a Håre By, Tanderup

Adresse: Højsholmvej 5, 5591 Gelsted

Ejer: Jesper Bang

Adresse: Højsholmvej 5, 5591 Gelsted

Telefon: 6478 1571 / 4016 1571

E-mail: mosegård@jesperbang.dk

Konsulent: Centrovice, Mette Baadegaard

Adresse: Damsbovej 11, 5492 Vissenbjerg

Telefon: 63407132 / 23743066

E-mail: mlb@centrovice.dk

Tilsynsmyndighed: Middelfart Kommune

Adresse: Østergade 21, 5580 Nørre Aaby

Telefon: 88885500

E-mail: middelfart@middelfart.dk

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Middelfart Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem, skema nr. 65.372, den 26. juni 2014. Beregningsgrundlag i husdyrgodkendelse.dk er Interface version 2.3.1, uploadet 18. juni 2014, FarmN version 4.0 og Beregningsmotor 2.2.

Indholdsfortegnelse

§ 12 MILJØGODKENDELSE AF MALKEKVÆGSBESÆTNING PÅHØJSHOLMVEJ 5, 5591 GELSTED..... 5

LÆSEVEJLEDNING.....	5
IKKE-TEKNISK RESUMÉ	5
MIDDELFART KOMMUNES AFGØRELSE.....	6
KLAGEVEJLEDNING	6
REVURDERING	7
VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSEN	7
Indretning.....	8
Årsproduktion.....	8
Stalldrif	8
Miljøtiltag, markdrift.....	8
Lugt	9
Støj	9
Skadedyr	10
Uheld og risici	10
Dokumentation og egenkontrol.....	10
Virksomhedens ophør.....	10
ANDRE MILJØREGLER OG BESTEMMELSER.....	11
OFFENTLIGGØRELSE.....	11
KOPI TIL.....	11

MILJØVURDERING..... 13

INDLEDNING.....	13
Ansøgning.....	13
OFFENTLIG HØRING	13
LANDSKABELIGE HENSYN OG ALTERNATIVE PLACERINGSMULIGHEDER	14
AFSTANDSKRAV	14
STALDANLÆG OG DRIFT.....	14
Staldanlæggets indretning	14
BAT-emissionsgrænseværdier og det generelle ammoniakkrav	15
Produktion og opbevaring af husdyrgødning	16
Lugt.....	16
Foder	17
Transport.....	17
Fast affald.....	18
Olie og kemikalier, opbevaring og affald	18
Energiforbrug og energibesparende foranstaltninger	19
Vandforbrug og vandbesparende foranstaltninger	19
Støv, støj og lys	20
Spildevand.....	20
Døde dyr	20
Skadedyr	21
PRODUKTIONENS PÅVIRKNING AF NATUR- OG VANDOMRÅDER.....	21
Produktionens påvirkning af naturtyper og arter med ammoniak	21
PRODUKTION OG UDBRINGNING AF HUSDYRGØDNING	22
Bedriftens arealer	22
Vandløb.....	22
Nitratfølsomme overfladevande	23
Nitratfølsomt grundvand	24
Fosfor.....	25
Aftale om afsætning af husdyrgødning.....	25
Affaldsprodukter på udbringningsarealer.....	25

SAMLET VURDERING AF BAT (BEDST TILGÆNGELIGE TEKNIK)	25
EGENKONTROL	26
UHELD OG RISICI	26
VIRKSOMHEDENS OPHØR	26
0-ALTERNATIVET.....	27
LITTERATUR	28
BILAG	28
Kortbilag 1: Anlægsoversigt Højsholmvej 5	29
Kortbilag 2: Anlægsoversigt Hovvej 30	30
Kortbilag 3: Udbringningsarealer	31
Kortbilag 4: Naturområder	32

§ 12 miljøgodkendelse af malkekvægsbesætning på Højsholmvej 5, 5591 Gelsted

Læsevejledning

Miljøgodkendelsen omfatter *Vilkår for miljøgodkendelsen* og *Miljøvurdering*. Der indledes med et *Ikke-teknisk resumé*, der er en kortfattet beskrivelse af produktionen, og *Datablad* med grundlæggende oplysninger om produktionen. Herefter følger *Vilkår for miljøgodkendelsen*, hvoraf fremgår særlige vilkår vedrørende produktionens indretning og drift, der adskiller sig fra de generelle regler for husdyrbrug og drift af landbrugsejendomme. Endelig følger *Miljøvurdering*, der er en beskrivelse af produktionen, påvirkning af omgivelserne og baggrunden for de enkelte vilkår.

Ikke-teknisk resumé

Middelfart Kommune har fra Centrovic modtaget ansøgning om godkendelse af udvidelse af malkekvægsbesætning på Højsholmvej 5, 5591 Gelsted, matr.nr. 7a Håre By, Tanderup.

Ejeren af Højsholmvej 5, 5591 Gelsted ønsker at udvide malkekvægsbesætningen fra 191 jersey malkekøer med 198 kvieopdræt, i alt 285 DE (dyreenheder), til 221 jersey malkekøer med 213 kvieopdræt, i alt 324 DE.

Produktionens anlæg omfatter ko-/kviestald, kalvestalde, ensilageplads og gyllebeholdere. Udvidelsen sker i eksisterende stalde og ved indretning af dybstrøelsesbokse i eksisterende lade.

Miljøgodkendelsen omfatter desuden alle dyrkningsarealer tilknyttet CVR-nr. 35615938.

Det vurderes, at naboerne til malkekvægsbesætningen ikke vil opleve forøgede lugtgener fra produktionen. Produktionen lever dermed op til husdyrgodkendelseslovens krav med hensyn til lugtgener ved nabobeboelser.

For at begrænse ammoniakfordampningen fra produktionen anvendes der automatisk skrabe-anlæg på spaltegulve i kostalden. Den ansøgte produktion lever op til husdyrgodkendelseslovens krav om begrænsning af ammoniakfordampningen og krav om anvendelse af bedst tilgængelige teknik (BAT).

Ingen af bedriftens arealer ligger indenfor indsatsområde med hensyn til nitrat eller indenfor nitratfølsomme indvindingsområder.

Den ansøgte produktion vil uden særlige tiltag til at begrænse kvælstofudvaskningen medføre en forøget belastning af sårbare vandområder indenfor det internationale naturbeskyttelsesområde "Lillebælt" (habitatområde).

Der er i miljøgodkendelsen stillet krav til begrænsning af kvælstofudvaskningen fra bedriftens arealer. Kravene sikrer, at udvaskningen til kvælstoffølsomme vandområder indenfor habitatområde ikke overstiger den udvaskning, der ville være fra arealerne med en tilførsel af husdyrgødning svarende til 1 DE/ha.

Der vil ikke blive tilført mere fosfor til bedriftens arealer, end der fjernes ved høst af afgrøderne.

Produktionen lever således op til husdyrgodkendelseslovens og habitatdirektivets krav om at begrænse kvælstof- og fosforbelastningen af sårbare vandområder indenfor habitatområde.

Der er ved udformning af projektet redegjort for, at kemikalier og affald vil blive håndteret på en måde, der minimerer risikoen for spild eller anden miljøbelastning. Ansøger vil inden etablering af produktionen udarbejde en beredskabsplan, så de ansvarlige for produktionen er forberedt på at håndtere eventuelle uheld på en måde, der minimerer risikoen for miljøbelastning.

Samlet set vurderer Middelfart Kommune, at den ansøgte udvidelse af produktionen kan gennemføres uden væsentlig påvirkning af miljøet.

Middelfart Kommunes afgørelse

Med hjemmel i lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug¹ (husdyrgodkendelsesloven) meddeler Middelfart Kommune hermed miljøgodkendelse efter § 12 til udvidelse af malkekvægsbesætning fra 191 jersey malkekøer med 198 kvieopdræt, i alt 285 DE (dyreenheder), til 221 jersey malkekøer med 213 kvieopdræt, i alt 324 DE på Højsholmvej 5, 5591 Gelsted, matr.nr. 7a Håre By, Tanderup.

Godkendelsen omfatter eksisterende staldanlæg, bokse til kvier og køer i lade, ensilageplads og gyllebeholdere.

Godkendelsen meddeles under forudsætning af, at gældende regler på området samt nedenstående vilkår overholdes. Baggrunden for de enkelte vilkår fremgår af Miljøvurderingen. Forudsætningerne for miljøgodkendelsen er de oplysninger der er givet i ansøgningsmaterialet, jf. ansøgning fra Miljøstyrelsens IT-ansøgningsssystem, www.husdyrgodkendelse.dk, skemanummer 65.372 med tilhørende bilag samt øvrigt materiale indsendt af ansøger eller ansøgers konsulent.

Godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 2 år fra miljøgodkendelsens datering. Den fulde produktion på 221 jersey malkekøer med 213 kvieopdræt skal være etableret indenfor 5 år af miljøgodkendelsens datering. Hvis godkendelsen herefter ikke udnyttes helt eller delvist i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år jævnfør § 33 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Der meddeles samtidig dispensation efter husdyrgodkendelseslovens § 9, stk. 3, til, at bokse til kvier og køer i lade indrettes 14 meter fra skel til Højsholmvej 10. Afstandskravet er ifølge husdyrgodkendelseslovens § 8, stk. 1, nr. 7, på 30 meter til naboskel.

Klagevejledning

Enhver med en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald samt en række foreninger og organisationer, der har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål, kan inden 4 uger fra offentliggørelse klage over afgørelsen. Klage kan indgives direkte på Klageportalen til Natur- og Miljøklagenævnet (se vejledning på borger.dk, virk.dk eller på [Natur- og Miljøklagenavnets hjemmeside](http://Natur-og-Miljoklagenavnets.hjemmeside)). Alternativt kan skriftlig klage sendes til teknik@middelfart.dk eller til Teknik- og Miljøforvaltningen, Østergade 21, 5580 Nørre Aaby. Klagen skal være forvaltningen i hænde senest ved klagefristens udløb den 5. februar 2015 kl. 15.00. Kommunen indtaster herefter, på vegne af klager, oplysningerne i Klageportalen.

¹ Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Kommunen vil give ansøger besked, hvis der kommer klager over afgørelsen.

En klage har ikke opsættende virkning, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet. Dette indebærer dog ingen begrænsninger i Natur- og Miljøklagenævnets adgang til at ændre eller ophæve godkendelsen.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at der indbetales et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. Klageren modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen via Klageportalen. Den fremsendte opkrævning skal benyttes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk

Gebyret tilbagebetales, hvis:

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Ønskes afgørelsen prøvet ved domstolene, skal søgsmålet jævnfør § 90 i husdyrgodkendelsesloven være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

Revurdering

Virksomhedens miljøgodkendelse skal jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug² regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt, at foretage den første revurdering i 2023.

Vilkår for miljøgodkendelsen

Godkendelsen indeholder en række vilkår for virksomhedens drift, indretning og kontrol. Vilkårene er stillet på baggrund af en miljøvurdering af virksomhedens forureningsmæssige forhold. Vilkårene skal sikre, at belastningen af følsomme naturtyper og vandområder begrænses, samt at der er taget hensyn til omkringboende og de landskabelige værdier.

Staldanlægget med tilhørende anlæg (foderopbevaringsfaciliteter, gyllebeholdere m.v.) skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med nedenstående vilkår og som beskrevet i miljøvurderingen.

---

² Bekendtgørelse nr. 1280 af 8. november 2013 om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug.

Indretning

1. Nyt dybstrøelsesafsnit til køer og kvier skal indrettes i nordsiden af eksisterende lade, som angivet på kortbilag 1.
2. Der skal installeres robotskraber til automatisk skrabning på spaltegulv i kostald.

Årsproduktion

3. Dyreholdet på ejendommen må maksimalt udgøre 221 jersey malkekøer med 213 kvieopdræt, i alt 324 DE. Hvis produktionen ikke er fuldt udbygget indenfor den fastsatte tidsfrist, må dyreholdet ikke være større end det dyrehold, der var etableret indenfor den fastsatte tidsfrist.

Stalldrif

4. Den samlede ammoniakfordampning fra stald og lager må ikke overstige 2.390 kg kvælstof/år. Dette sikres ved overholdelse af vilkår om, at der skal anvendes automatisk skrabeplanlæg på spaltegulv i kostald (vilkår 5).
5. Robotskraber på spaltegulv i kostald skal skrabe hver 4. time. Skraberens vedligeholdelse i overensstemmelse med producentens vejledning. Ved eventuelle driftsstop skal ejeren straks iværksætte, at skraberens bringes til at fungere igen hurtigst muligt. Ved driftsstop ud over 1 uge skal kommunen underrettes med oplysning om, hvornår skraberens forventes at fungere igen.

Vilkåret gælder også ved delvis udnyttelse af miljøgodkendelsen.

Miljøtiltag, markdrif

6. Der må maksimalt udbringes husdyrgødning fra 221,4 DE pr. planår (1/8-31/7) på bedriftens udbringningsarealer, der udgør i alt 130,2 ha. Der må derudover ikke tilføres bedriftens arealer anden organisk gødning.
7. Kvælstofudvaskningen fra bedriftens udbringningsarealer i oplandene til Tybrind Vig og Bredningen ved Sdr. Aaby, der er omfattet af det internationale naturbeskyttelsesområde "Lillebælt" (se kortbilag 3) må ikke overstige den udvaskning, der ville være fra arealerne med en tilførsel af husdyrgødning svarende til hhv. 0,85 DE/ha (Tybrind Vig) og 1,11 DE/ha (Bredningen ved Sdr. Aaby).

Vilkåret overholdes ved anvendelse af et af følgende alternative tiltag:

1. Kvælstofkvoten reduceres med 5 % i forhold til gældende gødningsnorm.
2. Der etableres efterafgrøder på ekstra 9 % af bedriftens areal udover det generelle krav om efterafgrøder.
8. Hvis kvælstofudvaskningen reduceres ved hjælp af øget areal med efterafgrøde gælder samme regler for artsvalg, etableringstidspunkt, nedmuldningstidspunkt m.m. som for areal med efterafgrøder efter de generelle regler.

Kvælstofkvoten skal det efterfølgende år reduceres i forhold til gældende gødningsnorm med samme mængde kvælstof som gælder for efterafgrøder efter de generelle regler.

Anvendelsen af ekstra efterafgrøder som virkemiddel til at begrænse kvælstofudvaskningen kan ikke kombineres med, at det generelle krav om efterafgrøder erstattes af vintergrønne marker. Efterafgrøder kan ikke erstattes af mellemafgrøder.

9. Der må ikke udbringes husdyrgødning fra den ansøgte produktion på aftalearealer, før der foreligger en § 16 godkendelse af de pågældende arealer eller kommunen har vurderet, at alle arealerne er robuste. Såfremt miljøgodkendelse af aftalearealerne sker i anden kommune, skal der fremsendes en kopi til Middelfart Kommune så snart den foreligger.
10. Der skal foreligge dokumentation for mængde husdyrgødning afsat til biogasanlæg.

Lugt

11. Følgende genekriterier for lugt skal overholdes:

Beboelsesområder	Genekriterier (odour units)
Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde	5 OU _E /m ³
Samlet bebyggelse i landzone ifølge definitionen fastsat i bekendtgørelse om erhvervmæssigt dyrehold, husdyrgødning og ensilage eller område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende	7 OU _E /m ³
Etablering, udvidelse eller ændring ved enkeltboliger	15 OU _E /m ³

12. Hvis tilsynsmyndigheden vurderer det nødvendigt, kan der maksimalt en gang årligt kræves, at virksomheden for egen regning dokumenterer, at genekriterierne i vilkår 11 overholdes. Metoden til dokumentation skal være autoriseret af Miljøstyrelsen.

Støj

13. Virksomhedens samlede bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau, målt i dB (A) og målt i ethvert punkt på opholdsarealer ved nabobeboelse, må ikke overstige følgende værdier:

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB (A). Tallene i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.

14. Hvis tilsynsmyndigheden vurderer det nødvendigt, kan der maksimalt en gang årligt kræves, at virksomheden for egen regning dokumenterer, at vilkår 13 er overholdt.

Skadedyr

15. Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Institut for Plantebeskyttelse og Skadedyr, Aarhus Universitet (Statens Skadedyrlaboratorium).

Uheld og risici

16. Der skal udarbejdes en beredskabsplan som fortæller hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for miljøet/omgivelserne. Planen skal indsendes til tilsynsmyndigheden inden udvidelsen af produktionen. Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:
- Procedurer der beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe uheld og begrænse udbredelsen.
  - Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres, og hvordan.
  - Kortbilag over bedriften med angivelse af opbevaring af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer, vandløb m.m.
  - En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for miljøet/omgivelserne.

Dokumentation og egenkontrol

17. Der skal foreligge dokumentation for dyreholdets størrelse i form af E-/P-kontrol og/eller bilag fra lovpligtig husdyrindberetning. Ejeren af bedriften skal kontrollere, at produktionen ikke overstiger den tilladte produktion jævnfør vilkår 3.
18. Der skal foreligge dokumentation for drift af robotskraber på spaltegulv i form af logbog med angivelse af eventuelle driftsstop (årsag og varighed), serviceeftersyn, eventuelle reparationer mv.
19. Der skal føres journal over skriftlige aftaler om overførsel af husdyrgødning til biogasanlæg og/eller udbringning på aftalearealer med angivelse af arealernes beliggenhed og tidshorisonten for aftalen.

Virksomhedens ophør

20. Ved virksomhedens ophør skal der i samarbejde med tilsynsmyndigheden udarbejdes en afviklingsplan.

Andre miljøregler og bestemmelser

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse. Enhver ændring skal desuden anmeldes/ansøges om i kommunen.

I øvrigt henvises til, at virksomheden er omfattet af en række andre miljøregler, bl.a.: Affaldsbekendtgørelsen.

Kommunens regulativ for farligt affald, herunder krav om, at farligt affald til enhver tid transporteres/bortskaffes og håndteres i overensstemmelse med retningslinjerne beskrevet i det gældende regulativ.

Kommunens regulativ for erhvervsaffald, herunder regler for håndtering og sortering samt pligten til at benytte en affaldstransportør, der er registreret ved kommunen.

Miljøbeskyttelseslovens bestemmelser, herunder f.eks. pligten til at afværge og forebygge følger af uheld eller driftsforstyrrelser, der medfører væsentlig forurening samt pligten til at informere kommunen herom.

Virksomheden er omfattet af § 39 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Efter denne paragraf kan tilsynsmyndigheden påbyde, at forureningen skal nedbringes, herunder påbud om, at der skal gennemføres afhjælpende foranstaltninger, hvis virksomhedens drift medfører uhygiejniske forhold eller væsentlig forurening.

Offentliggørelse

Afgørelsen offentliggøres på kommunens hjemmeside den 8. januar 2015.

Kopi Til

Jesper Bang, Højsholmvej 5, 5591 Gelsted (ansøger)
Centrovic (ansøgers konsulent)

Orientering om miljøgodkendelse sendt til naboer indenfor den beregnede lugtkonsekvensafstand³ på 282 meter fra staldanlægget

Bettina Nielsen og Kim Christensen Elneff, Højsholmvej 4, 5591 Gelsted

Else Marie og Leif Bang Jensen, Højsholmvej 9, 5591 Gelsted

Søren Hvelplund, Højsholmvej 10, 5591 Gelsted

Maybritt Treverket og Hans Lauritz Toxværd-Larsen, Hovvej 17, 5591 Gelsted

Lonni Skarnvad Andersen og Claus Grønlund Andersen, Hovvej 21, 5591 Gelsted

Helle Henriette Andersen og Ole Vagn Larsen, Hovvej 23, 5591 Gelsted

Henriette Holmberg Christensen og Phillip Jensen, Hovvej 24, 5591 Gelsted

Hubert Carsten Herrmann, Kastanievænget 14, 5592 Ejby (ejer af Hovvej 25)

Anna-Marie Epelle, Skovfogedvej 16, 4700 Næstved, (ejer af Hovvej 28)

Kjeld Stougård Baunbæk, Hovvej 34, 5591 Gelsted

Marianne Nordborg og Flemming Ingildsen, Hovvej 36, 5591 Gelsted

Brian Kühnel, Hovvej 40, 5591 Gelsted

Mette Agnethe Kühnel, Algade 13 D, 5592 Ejby (medejer af Hovvej 40)

Marianne Karlshøj og Klaus Madsen, Hovvej 42, 5591 Gelsted

Per Eskø, Hovvej 46, 5591 Gelsted

³ Indenfor lugtkonsekvensafstanden vil der teoretisk set kunne opleves lugt fra den ansøgte produktion. Udenfor lugtkonsekvensafstanden vil der kun undtagelsesvis kunne registreres lugt, og kun ikke genegivende lugt.

Kopi af miljøgodkendelse sendt til foreninger

Danmarks Naturfredningsforening

Dansk Ornitologisk Forening

Det Økologiske Råd

Danmarks Sportsfiskerforbund

Friluftsrådet

Miljøvurdering

Indledning

Etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug større end 75 dyreenheder skal godkendes efter lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug⁴ (husdyrgodkendelsesloven). Godkendelse efter loven omfatter vurdering med hensyn til landzonebestemmelserne og vurdering efter VVM-reglerne.

I det følgende vurderes, om malkekvægsbesætningen på Højsholmvej 5 efter gennemførelse af den ansøgte ændring lever op til de i loven fastsatte niveauer vedrørende:

- Anvendelse af bedste tilgængelige teknik
- Beskyttelse af jord, grundvand, overfladevand, og natur med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som international naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart overfor næringsstoffer
- Begrænsning af mulige nabogener (lugt-, støj-, flue-, og lysgener, affaldsproduktion m.v.)
- Hensynet til de landskabelige værdier

Alle beregninger er foretaget i regneværktøjer tilgængelige på Miljøstyrelsens ansøgnings-system på www.husdyrgodkendelse.dk.

Ansøgning

Ejeren af Højsholmvej 5, 5591 Gelsted ønsker at udvide malkekvægsbesætningen fra 191 jersey malkekøer med 198 kvieopdræt, i alt 285 DE (dyreenheder), til 221 jersey malkekøer med 213 kvieopdræt, i alt 324 DE.

Produktionens anlæg omfatter ko-/kviestald, kalvestald, ensilageplads og gyllebeholdere. Udvidelsen sker i eksisterende stalde og ved indretning af dybstrøelsesbokse i eksisterende lade.

Miljøgodkendelsen omfatter desuden alle dyrkningsarealer tilknyttet CVR-nr. 35615938.

Offentlig høring

Det ansøgte projekt har været i offentlig høring i to omgange. I perioden 18. juli til 21. august 2014 har projektet været i for-offentlig høring, hvor naboer og andre med interesse for projektet har haft mulighed for at komme med idéer og forslag til udformning af projektet. Forslag til miljøgodkendelse har været i offentlig høring i perioden 17. november 2014 til 5. januar 2015.

Der er ikke indkommet bemærkninger i forbindelse med den for-offentlige høring og høring af forslag til miljøgodkendelse.

---

⁴ Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Landskabelige hensyn og alternative placeringsmuligheder

Kommunen skal jf. § 24 stk. 1 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug vurdere de væsentlige mulige alternative løsninger.

Da der ikke opføres nye anlæg er det ikke relevant at foretage en vurdering af de landskabelige hensyn og alternative placeringer.

Afstandskrav

Med undtagelse af krav om afstand til naboskel overholder produktionen afstandskravene i §§ 6, 7 og 8 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug. Det drejer sig om krav om mindste afstand til nabobeboelse, skel mv. samt til beskyttede naturtyper.

Ny stald i eksisterende lade	Krav	Projekt
Byzone	50 m	1,7 km
Samlet bebyggelse	50 m	180 m
Nabobeboelse	50 m	70 m
Ikke almene vandforsyningsanlæg	25 m	> 25 m
Almene vandforsyningsanlæg	50 m	> 50 m
Vandløb og søer	15 m	> 15 m
Offentlig vej og privat fællesvej	15 m	> 15 m
Levnedsmiddelvirksomhed	25 m	> 25 m
Beboelse på samme ejendom	15 m	> 15 m
Naboskel	30 m	14 m
Beskyttede naturtyper jf. § 7	300 m	2,5 km

Afstandskravene i §§ 15-19 i Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse⁵ (Naturbeskyttelsesloven) er ikke relevante, da der ikke opføres nye bygninger eller gødningsopbevaringsanlæg.

Staldanlæg og drift

Staldanlæggets indretning

Staldanlæggets placering fremgår af kortbilag 1. Udvidelsen af dyreholdet sker i eksisterende stalde og ved indretning af dybstrøelsesbokse i eksisterende lade. Eksisterende kostald er med dybstrøelse med lang ædeplads med spalter (ringkanal, bagskyl). Småkalvestald, kviestald og goldkostald er med dybstrøelse.

⁵ Bekendtgørelse nr. 933 af 24. september 2009 af lov naturbeskyttelse.

BAT-emissionsgrænseværdier og det generelle ammoniakkrav

Der er ved beregning af emissionsgrænseværdier til overholdelse af husdyrgodkendelseslovens krav om anvendelse af BAT taget udgangspunkt i "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik (BAT)" fra 2011 for malkekvæg på gyllesystem.

Vejledende emissionsgrænseværdier, BAT:

Eksisterende stald, sengestald med spalter (ringkanal, bagskyl): 8,31 kg N/årsko

I stald med dybstrøelse med lang ædeplads med spalter (ringkanal, bagskyl) afsættes 60 % af gødningen i dybstrøelsen, 40 % på spaltegulvsarealet.

For dybstrøelse, hvor der ikke er mulighed for tiltag til begrænsning af ammoniakfordampningen, sættes BAT til den faktiske ammoniakfordampning for stalde med dybstrøelse.

BAT-niveau for eksisterende kostald med dybstrøelse med lang ædeplads med spalter (ringkanal, bagskyl) kan emissionsgrænseværdien beregnes til:

$$(60 \% \times 8,51 + 40 \% \times 8,31) \text{ kg N/årsko} = 8,43 \text{ kg N/årsko}$$

Beregning af BAT-niveau:

Malkekøer, sengestald med spalter (ringkanal, bagskyl):
181 årskøer x 8,43 kg N/årsko = 1.526 kg N/år

Kvier 6-25 mdr., dybstrøelse:
161 årsopdræt x 2,37 kg N/årsopdræt = 382 kg N/år

Goldkøer, dybstrøelse:
40 årskøer x 8,51 kg N/årsko = 340 kg N/år

Småkalve 0-6 mdr., dybstrøelse:
52 årsopdræt x 1,41 kg N/årsopdræt = 73 kg N/år

Samlet maksimal ammoniakfordampning fra malkekvægsbesætningen: 2.321 kg N/år

For overholdelse af det generelle ammoniakkrav må ammoniakfordampningen ikke overstige 2.498 kg kvælstof/år.

Ammoniakemissionen fra den ansøgte produktion er beregnet til 2.390 kg N/år.

Det generelle ammoniakkrav er i den ansøgte produktion overholdt ved, at der er skrabe anlæg på spaltegulv i kostald.

BAT-emissionskravet er ikke overholdt (overskridelse på 70 kg N/år). Overskridelsen vurderes at være acceptabel, da Natur- og Miljøklagenævnet tidligere har afgjort, at en overskridelse på under 100 kg N/år er af bagatelagtig karakter.

Produktion og opbevaring af husdyrgødning

I henhold til Normtal 2013 er den beregnede mængde af produceret husdyrgødning:

Staldsystem	Antal dyr	Mængde, ton pr. dyr	I alt, ton	
			Gylle	Dybstrøelse
Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (ringkanal, bagskyl)	181 årskøer, jersey	10 t dybstr. 10,59 t gylle	1.917	1.810
Dybstrøelse	40 årskøer jersey	13,03	-	521
Dybstrøelse	161 årsopdræt, (6 mdr. til kælvning), jersey	4,45	-	716
Dybstrøelse	52 småkalve, (0-6 mdr.), jersey	1,48	-	77
I alt			1.917	3.124

Beregning af opbevaringsbehov med tillæg for opsamling af vand fra ensilageplads/befæstede arealer:

	m³ (1 ton = 1 m³)
Produceret husdyrgødning (inkl. regnvand i gyllebeholder)	1.917 m ³
Opsamling fra ensilageplads/befæstet areal (ca. 400 m ²)	+ 280 m ³
Samlet behov for opbevaring	2.197 m³

Med gylletank på i alt 1.950 m³ og adgang til 1.250 m³ i lejet beholder (Ludvigsgårdevej i Lunge), i alt 3.200 m³, kan det beregnes, at der er kapacitet til opbevaring i 17½ måneder.

Middelfart Kommune vurderer, at opbevaring og opbevaringskapacitet lever op til kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen⁶.

Lugt

Beregninger i Husdyrgodkendelse.dk viser, at den ansøgte udvidelse af produktionen ikke vil medføre væsentlige lugtgener ved nabobeboelse nærmest de nye kviebokse i den eksisterende lade (Højsholmvej 4). Ved nærmeste nabobeboelse i samlet bebyggelse (Hovvej 25) og ved øvrige nabobeboelser vil der ifølge beregningerne opleves uændrede eller ingen væsentlige lugtgener.

Der ligger et andet husdyrbrug med over 75 DE, som medfører lugtgener i det samme punkt i samlet bebyggelse. Afstanden er målt i en afstand af 300 meter fra samlet bebyggelse. Det indgår i ovennævnte beregning, da lugt fra andre husdyrbrug kan bidrage til den samlede oplevelse af lugt.

I forbindelse med omrøring og udbringning af gylle vil der opstå lugtgener af kortere varighed.

⁶ Bekendtgørelse nr. 915 af 27. juni 2013 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

For at sikre de omkringboende mod væsentlige lugtgener er der stillet vilkår om, at såfremt tilsynsmyndigheden vurderer det nødvendigt, kan det kræves at virksomheden for egen regning dokumenterer, at genekriterierne for lugt er overholdt (vilkår 11 og 12).

Med de stillede vilkår vurderer Middelfart Kommune, at den ansøgte produktion ikke vil give anledning til væsentlige eller forøgede lugtgener for omkringboende. Den ansøgte produktion lever op til husdyrgodkendelseslovens krav med hensyn til lugtgener ved nabobeboelser.

Foder

Plansiloer til opbevaring af ensilage er på Hovvej 30.

Transport

Der sker transport i forbindelse med levering af foderstoffer, afhentning af mælk, afhentning af døde dyr samt udbringning af husdyrgødning. Derudover er der almindelig landbrugskørsel i forbindelse med markbruget.

Opgørelse af transporter til og fra ejendomme er vist i nedenstående tabel. Almindelig traktorkørsel i forbindelse med driften fremgår ikke:

Transporttype	Ca. antal læs pr. år		Periode, ca.	
	Nudrift	Ansøgt	Tidspunkt	Hypighed
Lastbil:				
Sækkevarer/løsvarer	12	12	06-19	Uændret 1 gang pr. måned
Mælk	180	180	Døgnet rundt	Uændret 2 gange om ugen
Brændstof, døde dyr, diverse	65	65	06-19	Efter behov
Dybstrøelse afsat	26	51	06-19	3-4 gange om året
PH-masse	2	2	06-19	Uændret 2 gange årligt
Traktor:				
Gylle	145	145	06-22	3-4 dage om foråret 1-2 dag om efteråret
Dybstrøelse	82 ^{*)}	64 ^{*)}	06-22	1-2 dage, 3-4 gange om året

^{*)}Det teoretisk beregnede tal falder fordi gyllen pga. korrektion for stigende ydelse udgør flere DE i ansøgt drift, selvom der ikke sker ændring i antal dyr på gyllesystem. I praksis må antages at antal transporter til udbringning af husdyrgødning på egne arealer vil være stort set være uændret (der udbringes ca. 1,7 DE/ha både i nudrift og ansøgt). Den ekstra mængde husdyrgødning afsættes.

Beregninger af antal husdyrgødningstransporter er baseret på 15 m³ pr. læs. Gylle udbringes primært med 15 m³ vogn. Gylle til græs udbringes dog af maskinstation, der typisk anvender 25 m³ vogn, så det reelle antal transporter er lidt lavere, end angivet i tabellen. Dybstrøelse udbringes på egne marker med vogn på 40 m³. Dybstrøelse til aftager hentes i lastbil med kapacitet på 60 m³. Der er forudsat 1 ton dybstrøelse = ca. 1,7 m³.

Ud over ovenstående vil der være almindelige kørsel koblet til landbrugsdriften, fodring m.v. Ensilage opbevares på Hovvej 30. Transporten mellem de to ejendomme forventes at være stort set uændret, med det ansøgte. Omkring høst af grovfoder (Græs/majs) vil der være ekstra kørsel (traktor) koncentreret på få dage, kørsel vil her normalt ske i tidsrummet 06-22.

Ansøger har ingen indflydelse på mælkeafhentning og destruktionsanstaltens kørselsplanlægning.

Når der udvises hensyn i forbindelse med transport til og fra ejendommen – særligt i forbindelse med høst af afgrøder og udbringning af husdyrgødning – vurderes produktionen ikke at give anledning til væsentlige gener. Middelfart Kommune vurderer, at det ikke er nødvendigt at stille vilkår til transport.

Fast affald

Brændbart affald (plastic, sække o. lign.) opsamles i container og bortskaffes til genbrugsplads gennem afhentningsordning med Meldgård.

Der afhentes ca. 5 ton brændbart affald årligt. Glas, lysstofrør m.v. afleveres på kommunal genbrugsplads.

Erhvervsaffald reguleres efter bekendtgørelse nr. 224 af 7. marts 2011 om affald samt af kommunens til enhver tid gældende affaldsregulativ.

Bortskaffelse af affaldet via Meldgård lever op til reglerne i affaldsregulativet og Middelfart Kommune vurderer derfor, at der ikke skal stilles vilkår til håndtering af affald.

Olie og kemikalier, opbevaring og affald

Dieselolie opbevares i 1.800 liter typegodkendt tank i særskilt rum ved kostald, se kortbilag 1.

Spildolie opbevares i maskinhus på Hovvej 30 (se kortbilag 2) og tages retur af firma, der har serviceaftale på maskinerne.

Tømt og rengjort pesticidemballage bortskaffes via affaldsordningen. Kemikalier opbevares i maskinhus på Hovvej 30, kortbilag 2.

Der vil blive håndteret begrænset mængde veterinære lægemidler efter aftale med dyrlæge. De opbevares forsvarligt i stald. Veterinært affald, kanyler, tomme medicinglas m.m. (EAK-kode 05 13) tages retur af besætningens dyrlæge.

Opbevaring af olie reguleres efter bekendtgørelse nr. 259 af 23. marts 2010 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines. Middelfart Kommune vurderer, på baggrund af de indsendte oplysninger, at opbevaring af olie lever op til kravene i bekendtgørelsen.

Spildolie hører til kategorien farligt affald, og opbevaringen af spildolie reguleres efter kommunens til enhver tid gældende affaldsregulativ. På baggrund af de indsendte oplysninger vurderer Middelfart Kommune, at opbevaring af spildolie på ejendommen lever op til kravene i regulativet.

Energiforbrug og energibesparende foranstaltninger

Bedriften har fået foretaget et "Arla Klimatjek" i efteråret 2014.

Elforbrug:

Nudrift: 125.000 kWh

Ansøgt: 140.000 kWh

Dieselolie:

Nudrift: ingen oplysninger, da bedriften indtil 31. december 2013 har indgået i I/S.

Ansøgt: 40.000 liter

De væsentligste strømforbrugende aktiviteter på bedriften er malkning, mælkekøling og pumpning af gylle.

Ejendommen er opvarmet med halmfyr, herunder også opvarmning af vaskevand m.v.

Optimal funktion af de elektriske installationer sikres ved daglig brug og tilsyn.

Produktionen vil blive gennemgået med "Arla Klimatjek" i efteråret 2014.

Vandforbrug og vandbesparende foranstaltninger

Vandforbrug i alt:

Nudrift: 7.391 m³

Ansøgt: 8.552 m³

Forbrug af drikkevand:

Nudrift: 6.360 m³

Ansøgt: 7.359 m³

Forbrug af vaskevand:

Nudrift: 1.031 m³

Ansøgt: 1.193 m³

De væsentligste vandforbrugende aktiviteter er dyrenes drikkevand og rengøring af malkestald.

Det opvarmede kølevand fra nedkøling af mælk anvendes som brugsvand i stald.

Vaskevandet fra rengøring af mælketank og malkeanlæg genanvendes til vask af malkestalden. Vaskeanlægget til mælketank og malkeanlæg er et automatisk anlæg, der genbruger vand og rengøringsmidler. Derved bruges færre rengøringsmidler og mindre vand, og dermed også et lavere energiforbrug.

Ved dagligt tilsyn observeres eventuelle hændelser der forårsager vandspild. Lækager identificeres og små reparationer udføres hurtigst mulig. Service tilkaldes, hvis der er behov for det. Dette er defineret som BAT i EU referencedokumentet, pkt. 5.2.3.

Gennem den daglige drift vil der være fokus på at lokalisere eventuelle opståede fejl samt vurdere på muligheden for at reducere forbruget. Der følges op på eventuelle afvigelser gennem aflæsning af separat måler. Dette er defineret som BAT i EU referencedokumentet, pkt. 5.2.3.

Støv, støj og lys

Middelfart Kommune vurderer, at der ikke vil være væsentlige støvgener i forbindelse med aktiviteter på bedriften.

De væsentligste støjkloder vurderes at være driftsstøj ved pumpning af gylle og aflæsning af foder, foderblanding og mælkekøling samt trafikstøj i forbindelse med håndtering af husdyrgødning, grovfoder og majsensilering.

Ingen af støjkloderne - hverken enkeltvis eller samlet - vurderes at ville overskride de fastsatte grænseværdier for støj ved nabobeboelse.

Middelfart Kommune vurderer, at de generelle regler vedrørende støj er tilstrækkelige, og vilkåret om støj er derfor baseret på Miljøstyrelsens anbefalede niveau. Der er dog tillige stillet vilkår om, at såfremt tilsynsmyndigheden vurderer det nødvendigt, kan der maksimalt en gang årligt kræves, at virksomheden for egen regning dokumenterer, at støjbidraget ikke overskrider niveauet i de generelle regler (vilkår 13 og 14).

Der vil være dæmpet nat-belysning (vågelys) i stalden af hensyn til sikker kotrafik. Der vil være udendørs belysning ved driftsbygningerne af hensyn til mandskabstrafik til og fra stald.

Middelfart Kommune vurderer, at der ikke vil være lysgener for omkringboende og har derfor ikke stillet vilkår til belysningen.

Spildevand

Spildevand i form af rengøringsvand fra vask af malkebotter opsamles i gyllekanaler og indgår ved beregning af anlæggets opbevaringskapacitet.

Vand/ensilagesaft fra plansilo på Hovvej 30 ledes til pumpebrønd, hvorfra det udsprinkles på nærliggende mark efter bestemmelserne i husdyrgødningsbekendtgørelsens kapitel 10. Vand fra vaskeplads ledes til opsamlingsbeholder (50 m³). Se kortbilag 2.

Vand fra tagflader ledes bort via rørlagt vandløb (Håreafløbet).

Der afledes ikke særlige typer spildevand, som kræver myndighedernes tilladelse.

Udledning af spildevand i det åbne land reguleres i henhold til kapitel 4 og 5 i lovbekendtgørelse nr. 879 af 26. juni 2010 om lov om miljøbeskyttelse samt bekendtgørelse nr. 1448 af 11. december 2007 om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4.

Døde dyr

Døde dyr opbevares miljømæssigt forsvarligt på nordsiden af ejendommen, se kortbilag 1. De bliver afhentet af DAKA normalt indenfor 1 døgn.

Middelfart Kommune vurderer, at opbevaringen af døde dyr lever op til kravene i bekendtgørelse nr. 558 af 1. juni 2011 om opbevaring af døde produktionsdyr.

Årlige mængder døde dyr (EAK-kode 02 01 02):

Nudrift: 5 ton/år
Ansøgt: 5,3 ton/år

Skadedyr

Middelfart Kommune vurderer, at den ansøgte produktion ikke vil medføre væsentlige problemer med fluer eller andre skadedyr.

Der bliver lagt vægt på forebyggelse ved at holde rent og rydeligt. Katte holder mus og rotter væk. På Hovvej 30 ved ensilageopbevaringen er der fast aftale med pt. NOMUS omkring skadedyrsbekæmpelse.

Fluer bekæmpes efter gældende regler og vejledning fra Institut for Plantebeskyttelse og Skadedyr (Statens Skadedyrslaboratorium). Der bekæmpes løbende bl.a. efter tømning af stalde/kalvebåse for dybstrøelse og sommeren igennem.

Bekæmpelse af skadedyr reguleres efter bekendtgørelse nr. 1507 af 13. december 2007 om bekæmpelse af rotter m.v. samt af Fødevarelovens regler om behandling og salg af fødevarer. Middelfart Kommune vurderer dog, at der skal stilles vilkår om fluebekæmpelse (vilkår 18).

Produktionens påvirkning af natur- og vandområder

Produktionens påvirkning af naturtyper og arter med ammoniak

Ammoniakfordampningen fra den ansøgte produktion med miljøtiltag til opfyldelse af vilkår 5 udgør 2.390 kg kvælstof/år. Den ansøgte produktion uden særlige miljøtiltag ville medføre en ammoniakfordampning på 2.550 kg kvælstof/år. De særlige miljøtiltag reducerer således ammoniakfordampningen fra produktionen med 160 kg kvælstof/år.

For at sikre, at der ikke udledes mere ammoniak fra produktionen end angivet, er der stillet vilkår om, at der skal anvendes robotskraber på spaltegulv i kostald (vilkår 5).

Fra staldanlægget og i forbindelse med udbringning af husdyrgødning kan der ske en betydelig fordampning af ammoniak. En stor del af denne ammoniak afsættes på vegetationen på nærliggende arealer. Hovedparten af de tørre naturtyper påvirkes negativt ved relativt lave kvælstofafsætninger. Naturtypernes følsomhed overfor tilførsel af luftbåret kvælstof kan beskrives ved hjælp af tålegrænser. Når tålegrænserne er overskredet må det forventes, at de påvirkede naturtyper/områder vil være truet.

Der er ca. 2,5 km til nærmeste § 3 naturområde omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 7, stk. 1, nr. 1, nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper indenfor internationalt naturbeskyttelsesområde, såkaldt kategori 1 natur. Ingen kategori 1 naturområder belastes af ammoniakfordampningen fra den ansøgte produktion.

Der er ca. 1,5 km til nærmeste § 3 naturområde omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 7, stk. 1, nr. 2, højmoser, lobeliesøer og heder større end 10 ha samt overdrev større end 2,5 ha udenfor internationalt naturbeskyttelsesområde, såkaldt kategori 2 natur. Der er tale om en nedbrudt højmose (under genetablering), Håre Mose, med en tålegrænse på 5-10 kg kvælstof/ha/år. Ammoniakfordampningen fra den ansøgte produktion belaster mosen med 0,1 kg kvælstof/ha/år. Der sker ingen merbelastning af mosen som følge af den ansøgte udvidelse af produktionen. Ifølge husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 må en ansøgt husdyrproduktion maksimalt belaste et kategori 2 naturområde med 1,0 kg kvælstof/ha/år.

Nærmeste § 3 naturområde eller potentielt ammoniakfølsomme naturområde, som ikke er omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 7, stk. 1, nr. 1 og 2, såkaldt kategori 3 natur, er en mose 250 meter sydvest for ejendommen (naturområde 1 på kortbilag 4). Ammoniakfordampningen fra den ansøgte produktion belaster mosen med 1,1 kg kvælstof/ha/år. Der er

tale om en merbelastning på 0,1 kg kvælstof/ha/år. Ifølge husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen har kommunen alene hjemmel til at regulere merbelastninger på mere end 1,0 kg kvælstof/ha/år.

Ingen andre ammoniakfølsomme § 3 naturområder eller skovområder belastes med mere ammoniak fra den ansøgte produktion end ovennævnte mose.

Ingen af plantearterne på habitatdirektivets bilag 4 er registreret i Middelfart Kommune. Derimod er der registreret springfrø, stor vandsalamander, markfirben og en række flagermusarter. Det er Middelfart Kommunes vurdering at ingen af de nævnte arter er specielt sårbare overfor en begrænset forøgelse af næringsstofniveauet i omgivelserne. Det vurderes derfor, at ammoniakemissionen fra produktionen ikke vil påvirke yngle- og levestederne for de pågældende arter".

Produktion og udbringning af husdyrgødning

Bedriftens arealer

Miljøgodkendelsen omfatter i alt 130,2 hektar udbringningsarealer, hvoraf 71,5 hektar er ejet areal og de resterende 58,7 hektar er forpagtet areal. Produktionens udbringningsarealer fremgår af kortbilag 3.

Gylleudbringning på sort jord og græsmarker sker ved nedfældning. På øvrige arealer sker udbringning med slæbeslanger, og husdyrgødningen nedbringes hurtigst muligt. Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal.

Det vurderes derfor, at udbringning af husdyrgødning lever op til kravet om BAT.

Vandløb

Udbringning af husdyrgødning på stærkt hældende arealer mod vandløb, kan resultere i overfladeafstrømning af næringsstoffer og organisk materiale til vandløbet. Tilførslen af selv små mængder organisk materiale kan påvirke vandløb væsentligt fordi omsætningen af materialet er en iltforbrugende proces. Afstrømning af møddingvand, ensilagesaft eller gylle til vandløb vil resultere i en bakterieopblomstring, som bruger den tilgængelige ilt i vandet og i værste fald kan dække vandløbsbunden i tykke lag og danne lammehaler. Iltten, som forbruges i forbindelse med bakterieopblomstringen er følgelig ikke tilgængelig for vandløbets smådyr og fisk (faunaen), som i høj grad vil forsvinde.

Risikoen for overfladeafstrømning kan i nogen grad afhjælpes ved jordbehandling på tværs af hældningen, hvorved afstrømning i spor og pløjefuger mindskes.

Ifølge husdyrgødningsbekendtgørelsens § 30, stk. 3, må husdyrgødning, afgasset vegetabilsk biomasse og mineralsk gødning (handelsgødning) ikke udbringes på stejle skrånninger med en hældning på mere end 6° ned mod vandløb, søer over 100 m² eller kystvande inden for en afstand af 20 meter fra vandløbets, søens eller kystvandets afgrænsning ved daglige vand, jf. dog stk. 4. Og ifølge § 30, stk. 4, omfatter stk. 3 ikke flydende husdyrgødning og afgasset vegetabilsk biomasse, som nedfældes i parallel retning i forhold til det nærliggende vandmiljø, og flydende mineralsk gødning (handelsgødning) på skrånninger med en hældning på mellem 6° og 12°.

Ingen af bedriftens arealer indenfor 20 meter fra vandløb er stærkt hældende.

Nitratfølsomme overfladevande

125 ha af bedriftens udbringningsarealer ligger i oplandet til vandområder indenfor det internationale naturbeskyttelsesområde "Lillebælt", der er sårbare overfor tilførsel af kvælstof. Heraf ligger 70,5 ha i oplandet til Det Sydlige Lillebælt (Tybrind Vig) (Nitratklasse III) og 55 ha i oplandet til Bredningen ved Sdr. Aaby (Nitratklasse II).

De resterende 5 ha ligger i oplandet til Båring Vig, der er mindre sårbar overfor tilførsel af kvælstof.

Miljøtilstanden i Lillebælt opfylder ikke målsætningerne i Vandplan 2009-15. Vandområdet er målsat til at skulle have god økologisk tilstand. Der kan påvises negative strukturer i plante- og dyrelivet i alle de vand-naturtyper, der indgår i udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området. Området er efter Miljømålsloven vurderet til at være i risiko for ikke at opfylde målsætningerne i 2015, bl.a. som følge af påvirkninger fra næringsstoffer. "Tålegrænsen" for de sårbare vandområder/vand-naturtyper er således overskredet, og der skal ske en reduktion i næringsstofbelastningen for at målsætningerne for vandområderne kan opfyldes. En forøget næringsstofbelastning vil yderligere vanskeliggøre opfyldelse af målsætningen for vandområderne og dermed være til skade for de sårbare vand-naturtyper, der indgår i udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

Ifølge Habitatdirektivets artikel 6 pkt. 3 skal kommunen sikre sig, at det ansøgte projekt ikke skader lokaliteter, der er en del af udpegningsgrundlaget for et Natura 2000-område, herunder vandområder.

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning af 24. juni 2010 kan nitratudvaskningen fra en ansøgt husdyrproduktion, når det overholder det fastlagte beskyttelsesniveau for nitratudvaskningen til overfladevande (nitratklasserne), ikke have en skadesvirkning på et habitat-vandområde som følge af nitratudvaskning, hvis:

1. antallet af dyreenheder i det opland, hvor projektet agtes gennemført, ikke har været stigende siden 1. januar 2007 (*projektets kumulative påvirkning*),
2. og nitratudvaskningen fra den ansøgte husdyrproduktion udgør mindre end 1 % (særligt sårbare vandområder) hhv. 5 % (sårbare vandområder) af den samlede udvaskning fra oplandet (*projektets påvirkning i sig selv*).

Hvis en ansøgt husdyrproduktion ud fra ovenstående kriterier ikke kan medføre skadevirkning på overfladevande, er der jævnfør Miljøstyrelsens vejledning af 24. juni 2010 ikke belæg for at stille skærpede vilkår med hensyn til kvælstofudvaskning til overfladevande udover husdyrgodkendelseslovens generelle krav om begrænsning af kvælstofudvaskningen fra arealer omfattet af nitratklasse I-III.

Det ansøgte projekt i sig selv

Der er ikke foretaget beregning af den ansøgte produktions andel af den samlede udvaskning til Det Sydlige Lillebælt, da det uden beregning kan konkluderes, at udvaskningen fra udbringning af husdyrgødning fra den ansøgte produktion på 70,5 ha (360 kg N/år) vil være ubetydelig (væsentligt mindre end 1 %) i forhold til den samlede udvaskning fra 18.972 ha.

Der er ikke foretaget beregning af den ansøgte produktions andel af den samlede udvaskning til Bredningen ved Sdr. Aaby, da det uden beregning kan konkluderes, at udvaskningen fra udbringning af husdyrgødning fra den ansøgte produktion på 55 ha (280 kg N/år) vil være ubetydelig (væsentligt mindre end 1 %) i forhold til den samlede udvaskning fra 11.135 ha.

Kumulation med andre husdyrbrug

I oplandet til Det Sydlige Lillebælt (Nitratklasser I/III) er antallet af dyreenheder ifølge Miljøstyrelsens kort faldet fra 14.176 dyreenheder i 2007 til 12.771 dyreenheder i 2012 (et fald på 10 %).

I oplandet til Bredningen ved Sdr. Aaby (Nitratklasser II) er antallet af dyreenheder ifølge Miljøstyrelsens kort faldet fra 7.794 dyreenheder i 2007 til 6.621 dyreenheder i 2012 (et fald på 15 %).

Samlet vurdering med hensyn til kvælstofudvaskning til overfladevand

Da husdyrtrykket i oplandene til Det Sydlige Lillebælt og Bredningen ved Sdr. Aaby har været faldende siden 2007 vil kvælstofudvaskning fra husdyrgødning fra den ansøgte husdyrproduktion i kumulation med andre husdyrproduktioner ikke kunne have en skadelig påvirkning af de pågældende vandområder. Da udvaskningen fra husdyrgødning fra den ansøgte produktion udgør mindre end 1 % af den samlede udvaskning i oplandene til hhv. Det Sydlige Lillebælt og Bredningen ved Sdr. Aaby vil det ansøgte projekt i sig selv ikke kunne have en skadelig påvirkning af vandområderne. Der er hermed ikke belæg for at stille skærpede vilkår til kvælstofudvaskningen fra den ansøgte produktion i disse oplande - udover husdyrgodkendelseslovens generelle beskyttelsesniveau.

Ifølge husdyrgodkendelseslovens generelle beskyttelsesniveau må udvaskningen fra udbringningsarealer i Nitratklasser III ikke overstige den udvaskning, der ville være, hvis arealerne kun blev tilført husdyrgødning svarende til 50 % af harmonikravet (for kvægbrug 1,7 DE/ha), dvs. husdyrgødning fra 0,85 DE/ha. I Nitratklasser II må udvaskningen ikke overstige den udvaskning, der ville være, hvis arealerne kun blev tilført husdyrgødning svarende til 65 % af harmonikravet, dvs. husdyrgødning fra 1,11 DE/ha.

Ifølge husdyrgodkendelsesloven skal kvælstofudvaskningen vurderes som et gennemsnit for bedriftens samlede udbringningsareal. Den gennemsnitlige udvaskning fra den ansøgte produktions udbringningsarealer må således ikke overstige 46,9 kg kvælstof/ha/år. Med tiltag i markdriften som beskrevet i vilkår 6-8 overholder produktionen dette krav.

Nitratfølsomt grundvand

Til klarlægning af, om gødningsanvendelsen kan medføre en påvirkning af drikkevandsressourcen, som vurderes at udgøre en trussel mod vandkvaliteten, er der udarbejdet et kortværk over nitratfølsomme indvindingsoplande. Disse områder er udpeget i områder med særlige drikkevandsinteresser og i indvindingsoplande til almene vandforsyningsanlæg uden for disse. Kortværket vil løbende blive opdateret efterhånden som de statslige miljøcentre får udført en detailkortlægning af områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD) og indvindingsoplande udenfor OSD, herunder de nitratfølsomme indvindingsområder. De områder, der efter gennemførelse af detailkortlægningen er fastlagt som sårbare overfor nitratudvaskning, ophøjes til *indsatsområde med hensyn til nitrat*. Ifølge "Indsatsplan til beskyttelse af grundvandet, Middelfart Kommune 2010" skal kommunen i forbindelse med miljøgodkendelse af husdyrbrug indskrive og håndhæve, at udvaskningen fra markernes rodzone i *indsatsområde med hensyn til nitrat* ikke overstiger udvaskningen fra planteavlbrug. Det betyder, at der skal stilles vilkår om, at kvælstofudvaskningen fra marker indenfor indsatsområdet skal reduceres til et niveau svarende til udvaskningen fra de pågældende marker, hvis de alene var gødet med handelsgødning.

Ingen af bedriftens udbringningsarealer ligger indenfor indsatsområde med hensyn til nitrat eller indenfor nitratfølsomme indvindingsområder.

Fosfor

Danmarks Jordbrugsforskning (DJF) har vurderet, at hvis udbringningsarealerne ikke er drænet, så vil der ikke ske nogen udvaskning af fosfor, uanset at der sker en overskudstilførsel. Hvis fosfortallet, på drænedede jorder, er mellem 4 og 6, vil der ikke ske nogen udvaskning af fosfor, hvis der ikke tilføres mere end 4 kg fosfor/ha/år udover, hvad der fjernes ved høst af afgrøderne (dvs. overskudstilførsel af fosfor). På lavbundslande uden højt indhold af okker (okkerklasse 1) og på drænedede lerjorde med fosfortal over 6 er der risiko for udvaskning af fosfor, hvis der sker en overskudstilførsel.

Ifølge husdyrgodkendelsesloven skal fosforoverskuddet vurderes som et gennemsnit for bedriftens samlede udbringningsareal.

Udbringningsarealerne tilføres i gennemsnit 23,5 kg fosfor/ha/år, i alt 3.065 kg fosfor/år, med husdyrgødning fra den ansøgte produktion. Der fjernes i gennemsnit 24,4 kg fosfor/ha/år, i alt 3.180 kg fosfor/år, fra udbringningsarealerne ved høst af afgrøderne. Udbringningsarealerne tilføres således ikke mere fosfor med husdyrgødningen, end der fjernes ved høst af afgrøderne.

Aftale om afsætning af husdyrgødning

Der er aftale om afsætning af husdyrgødning til Kerteminde Biogas ApS, CVR-nr. 31600073.

Der er stillet vilkår om, at hvis overskydende husdyrgødning ønskes afsat til aftalearealer, må der ikke udbringes husdyrgødning fra den ansøgte produktion på de pågældende arealer, før der foreligger en § 16 godkendelse af arealerne eller kommunen har vurderet, at alle arealerne er robuste. Såfremt miljøgodkendelse af aftalearealerne sker i anden kommune, skal der fremsendes en kopi til Middelfart Kommune så snart den foreligger (vilkår 9).

Der er desuden stillet vilkår om, at der skal foreligge dokumentation for mængde husdyrgødning afsat til biogasanlæg (vilkår 10).

Affaldsprodukter på udbringningsarealer

Der vil ikke blive udbragt affaldsprodukter eller slam på udbringningsarealerne.

Regler vedrørende anvendelse af affaldsprodukter til jordbrugsformål reguleres efter bekendtgørelse nr. 1650 af 13. december 2006 (slambekendtgørelsen).

Samlet vurdering af BAT (Bedst tilgængelige teknik)

Der er i ansøgningen redegjort for BAT indenfor områderne management, staldindretning, forbrug af vand og energi, opbevaring/håndtering af foder og husdyrgødning samt udbringning af husdyrgødning. Med følgende tiltag på bedriften vurderer Middelfart Kommune, at bedriften lever op til krav om anvendelse af bedste tilgængelige teknik.

- Der anvendes robotskraber på spaltegulv i kostald.
- Foderforbruget og foderets sammensætning registreres kontinuerligt. Det er defineret som BAT i EU referencedokumentet, pkt. 4.1.4. Fodringen optimeres løbende sammen med konsulent.

- Der bliver ført journal over vand- og eneriforbrug. I forbindelse med opgørelse af årsforbruget vurderes det på muligheden for fremadrettede besparelser, hvilket er defineret som BAT i EU referencedokumentet, pkt. 5.2.3.
- De tekniske installationer og hjælpemidler kontrolleres løbende for at imødegå driftsforstyrrelser og uheld. Reparationer udføres omgående, hvis konstaterede fejl indebærer risiko for forurening af miljøet eller gener for naboer. Dette er defineret som BAT i EU referencedokumentet, pkt. 4.1.6.

Middelfart Kommune vurderer, at omkostningerne ved yderligere tiltag til begrænsning af bedriftens miljøpåvirkning ikke vil være proportionale. Bedriften lever op til husdyrgodkendelseslovens krav om anvendelse af BAT.

Egenkontrol

Der foretages årlig produktionsopgørelse.

Forbrug af hjælpepestoffer, energi og råvarer registreres og kan findes i driftsregnskabet, som udarbejdes årligt.

Middelfart Kommune vurderer, at der for at sikre, at bedriften drives miljømæssigt forsvarligt, stilles vilkår om, at der skal foreligge dokumentation for produktionens omfang, at der skal foreligge dokumentation for drift af robotskraber på spaltegulv i kostald, og at der føres journal over husdyrgødningsaftaler (vilkår 17-19).

Uheld og risici

Gylleudslip kan forekomme ved brud på eller overløb fra gyllebeholder. Der kan også forekomme uheld i forbindelse med foderhåndtering. Husdyrproduktionen medfører ikke større risiko for uheld i forbindelse med pesticider eller andre kemikalier.

Gyllebeholder er uden fastmonteret pumpe. Gyllen pumpes fra gyllebeholder til gyllevogn med sugetårn. Påfyldning af gyllevogn sker under overvågning.

Risikoen for, at gyllebeholderen springer læk vurderes at være minimal, da gyllebeholderen er tilmeldt 10 års beholderkontrol.

Middelfart Kommune vurderer, at der på bedriften skal forefindes retningslinjer for håndtering af uheld. Der er derfor stillet vilkår om, at virksomheden skal udarbejde en beredskabsplan som sendes i kopi til tilsynsmyndigheden. Beredskabsplanen skal indeholde oplysninger om procedurer, der beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe uheld og begrænse udbredelsen, oplysninger om hvilke personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan, kortbilag over bedriften med angivelse af opbevaring af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer, vandløb m.m., en opgørelse over materiel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø (vilkår 16).

Virksomhedens ophør

For at sikre, at der ved eventuelt ophør af produktionen sker en miljømæssig korrekt afvikling er der stillet vilkår om, såfremt virksomheden ophører, skal der i samarbejde med kommunen udarbejdes en afviklingsplan (vilkår 20).

0-alternativet

0-alternativet svarer til, at der gives afslag på den ansøgte udvidelse af produktionen. Den nuværende lovlige produktion på ejendommen kan fortsætte uændret.

Litteratur

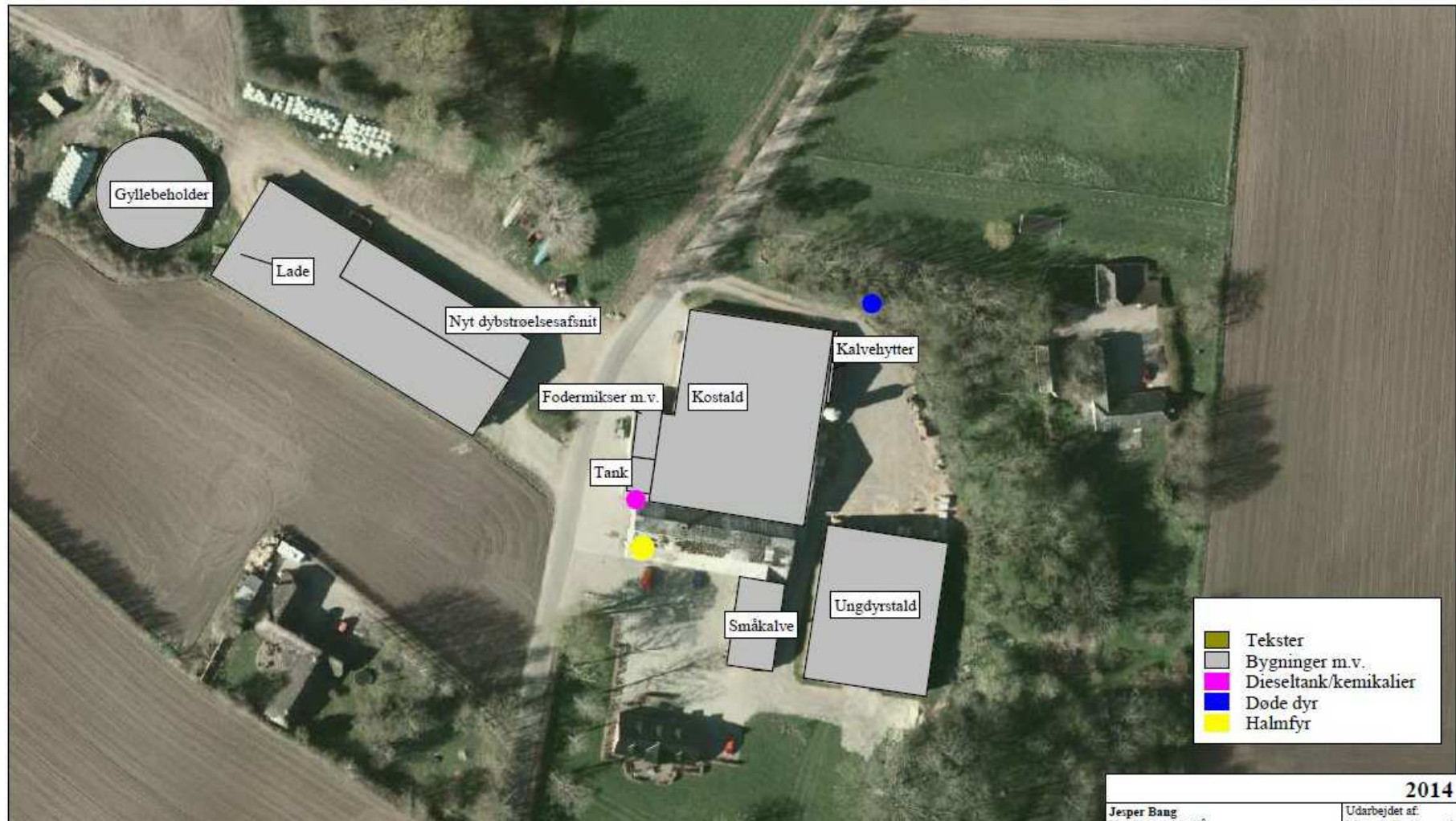
- Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, LOV nr. 1572 af 20. december 2006.
- Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, BEK nr. 1280 af 8. november 2013.
- Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v., BEK nr. 915 af 27. juni 2013.
- Habitatdirektivet. EF-direktiv nr. 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (EF-habitatdirektivet).
- Bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse, LBK nr. 879 af 26. juni 2010.
- Bekendtgørelse af lov om landbrugsejendomme, LBK nr. 616 af 1. juni 2010.
- Bekendtgørelse af lov om planlægning, LBK nr. 587 af 27. maj 2013.
- Regionplan 2005- for Fyns Amt.
- Bekendtgørelse om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning, BEK nr. 1335 af 6. december 2006.
- Bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed, BEK nr. 1454 af 20. december 2012.
- Bekendtgørelse om etablering og drift af olietank, rørsystemer og pipelines, BEK nr. 1321 af 21. december 2011.
- Bekendtgørelse nr. 1355 af 14. december 2012 om påfyldning og vask m.v. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler
- Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde. Af K. B. Frandsen (1994) udgivet af MLK Fyn, revideret 2002.
- Vejledning om ekstern støj fra virksomheder. Miljøstyrelsens vejledning nr. 5 af november 1984.
- Husdyrgodkendelse.dk Interface version 2.3.1, uploadet 18. februar 2014, FarmN version 4.0 og Beregningsmotor 2.2
- Bekendtgørelse om brugerbetaling for godkendelse og tilsyn efter lov om miljøbeskyttelse og lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, BEK nr. 463 af 21. maj 2007.

Bilag

- Kortbilag 1 – Anlægsoversigt Højsholmvej 5
- Kortbilag 2 – Anlægsoversigt Hovvej 30
- Kortbilag 3 – Udbringningsarealer
- Kortbilag 4 – Naturområder

Højsholmvej 5, 5591 Gelsted

Kortbilag 1: Anlægsoversigt Højsholmvej 5

2014	
Jesper Bang Højsholmvej 5, Håre 5591 Gelsted	Udarbejdet af: Mette L. Baadegaard Dato: 26-06-14
Centrovic tlf.: 70159900	Centrovic Bygger og opretholder
Udarbejdet i Næsgaard Markkort ADVICER	

Højsholmvej 5, 5591 Gelsted

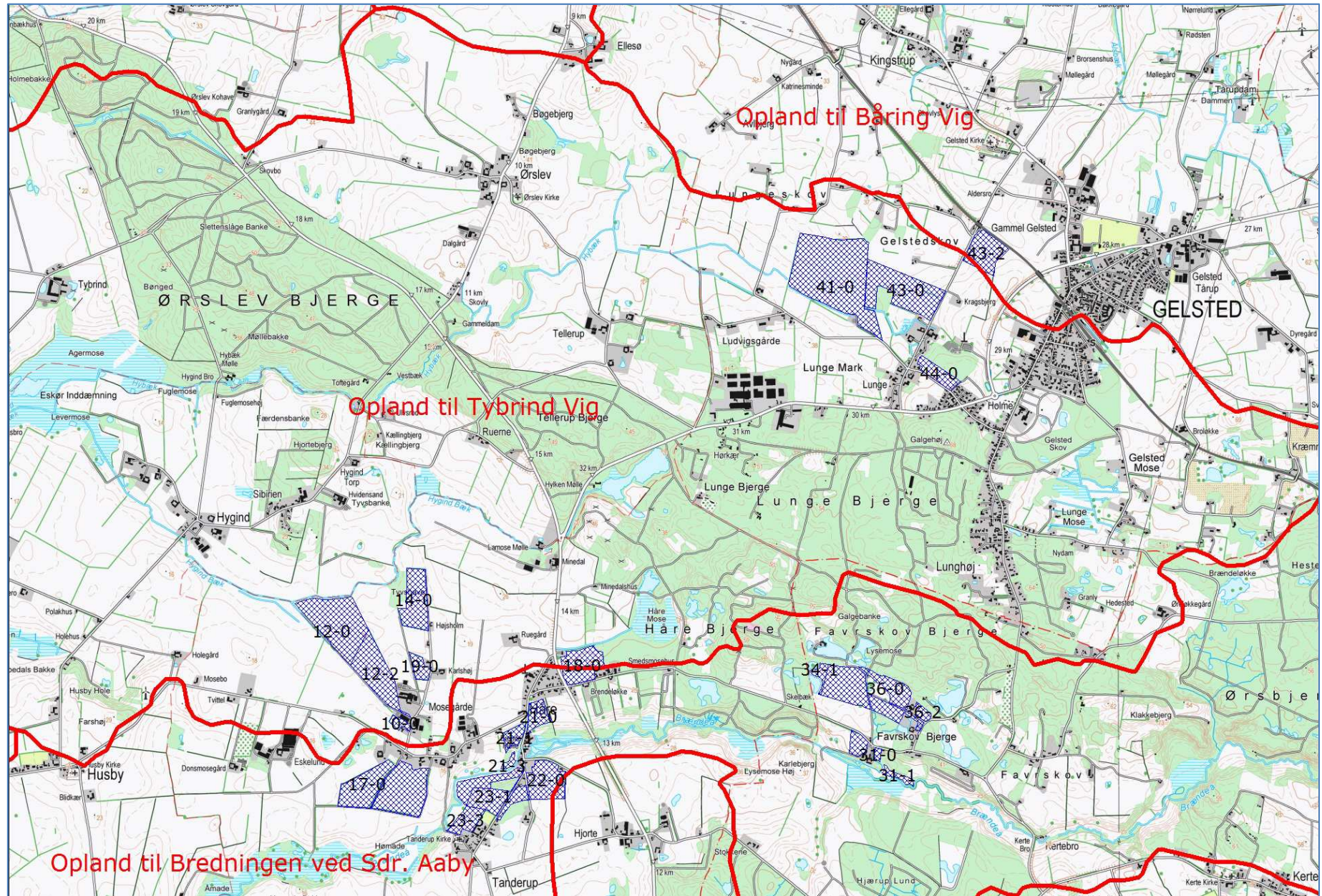
Kortbilag 2: Anlægsoversigt Hovvej 30

2014	
Jesper Bang Højsholmvej 1, Håve 5591 Gelsted	Udarbejdet af Mette L. Brødsgaard Tlf: 64781571 Date: 07-10-14
Centrovic tlf.: 701 59900	Centrovic Dygtigt arbejde. Hver dag.
Udarbejdet i Nisgaard Maskinort ADVICER.	

Kortbilag 3: Udbringningsarealer

Kortbilag 4: Naturområder

